

**RADA NADZORCZA
POWSZECHNEGO ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ
SPÓŁKI AKCYJNEJ**

**SPRAWOZDANIE RADY NADZORCZEJ PZU SA
Z DZIAŁALNOŚCI RADY NADZORCZEJ PZU SA
JAKO ORGANU SPÓŁKI W 2013 ROKU**

Warszawa, dnia 15 kwietnia 2014 roku

I. Skład Rady Nadzorczej

Na dzień 1 stycznia 2013 roku w Radzie Nadzorczej PZU SA zasiadali:

1. Waldemar Maj - Przewodniczący Rady,
2. Zbigniew Cwiągalski - Wiceprzewodniczący Rady,
3. Tomasz Zganiacz - Sekretarz Rady,
4. Zbigniew Derdziuk - Członek Rady,
5. Dariusz Daniluk - Członek Rady,
6. Dariusz Filar - Członek Rady,
7. Włodzimierz Kiciński - Członek Rady,
8. Alojzy Nowak - Członek Rady,
9. Maciej Piotrowski - Członek Rady.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. skład Rady Nadzorczej PZU SA nie uległ zmianie.

II. Działalność Rady Nadzorczej

W okresie sprawozdawczym podstawą prawną działalności Rady Nadzorczej były: Kodeks spółek handlowych, ustawa o działalności ubezpieczeniowej oraz inne przepisy prawa powszechnie obowiązującego, a także Statut Spółki i Regulamin Rady Nadzorczej. Wypełniając postanowienia Statutu i Regulaminu Rada Nadzorcza odbywała prawidłowo zwoływane i przygotowywane posiedzenia, przy zachowaniu wysokiej frekwencji.

W trakcie trwania roku obrotowego Rada Nadzorcza odbyła osiem posiedzeń w następujących terminach:

- 12 marca 2013 r.
- 16 kwietnia 2013 r.
- 14 maja 2013 r.
- 9 lipca 2013 r.
- 14 sierpnia 2013 r.
- 26 sierpnia 2013 r.
- 12 listopada 2013 r.
- 10 grudnia 2013 r.

Stosowne decyzje Rada Nadzorcza podejmowała w formie uchwał i opinii przekazywanych Zarządowi Spółki oraz Walnemu Zgromadzeniu PZU SA. W okresie sprawozdawczym Rada Nadzorcza podjęła czterdzieści siedem uchwał, w tym pięć uchwał w trybie pisemnym (wykaz uchwał stanowi załącznik nr 1 do niniejszego sprawozdania). Wszystkie uchwały Rady - z wyjątkiem uchwał nr URN/24/2013, URN/34/2013 oraz URN/35/2013 - zostały podjęte jednogłośnie, przy zachowaniu wymaganego przepisami kworum. Przygotowywane przez Przewodniczącego Rady Nadzorczej PZU SA porządki obrad Rady obejmowały wszelkie tematy, którymi powinna zajmować się Rada Nadzorcza zgodnie ze swoimi kompetencjami oraz uwzględniały dodatkowe zagadnienia, które Zarząd lub członkowie Rady Nadzorczej uznali za istotne.

Na wszystkich posiedzeniach obecna była większość członków Rady Nadzorczej PZU SA. Nieobecności pojedynczych osób na posiedzeniach Rady były głównie spowodowane ważnymi wyjazdami służbowymi i zostały usprawiedliwione poprzez podjęcie przez Radę uchwał usprawiedliwiających (zestawienie obecności na posiedzeniach Rady Nadzorczej stanowi załącznik nr 2 do niniejszego sprawozdania). Na posiedzenia Rady Nadzorczej PZU SA w 2013 r., zgodnie z § 26 ust. 1 Regulaminu Rady Nadzorczej PZU SA, zapraszani byli członkowie Zarządu PZU SA, Dyrektorzy Grupy PZU, Dyrektorzy Zarządzający, Dyrektorzy Biur Centrali oraz inni pracownicy PZU SA, którzy udzielali wyczerpujących wyjaśnień i przedkładali wszelkie dokumenty dotyczące funkcjonowania Spółki. Ponadto w posiedzeniach Rady Nadzorczej PZU SA uczestniczyli również przedstawiciele audytora - firmy Deloitte Polska Sp. z o.o. Sp. k.

Niezależnie od posiedzeń stacjonarnych, Rada Nadzorcza była na bieżąco informowana o kluczowych aspektach działalności Spółki za pośrednictwem poczty elektronicznej (Członkom Rady Nadzorczej przesyłane były raporty

bieżące i okresowe, będące efektem funkcjonowania PZU SA jako spółki notowanej na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie).

Współpraca Rady Nadzorczej z Zarządem PZU SA przebiegała w sposób właściwy i nakierowana była na zwiększanie wartości Spółki i troskę o jej dobro. Przekazywane przez Zarząd informacje i materiały w większości przygotowywane były w sposób jasny i rzetelny, w zakresie zgodnym z wymaganiami określonymi przez Radę Nadzorczą.

III. Istotne kwestie, którymi zajmowała się Rada Nadzorcza

W roku obrotowym zakończonym w dniu 31 grudnia 2013 r. Rada Nadzorcza PZU SA zajmowała się wszystkimi sprawami, które zgodnie ze Statutem Spółki, należą do kompetencji Rady Nadzorczej. W zakresie swoich działań, Rada Nadzorcza aktywnie wspierała Zarząd w realizacji celów strategicznych Spółki, rozpatrywała wnioski Zarządu dotyczące kwestii wymagających, zgodnie ze Statutem Spółki, zgody Rady Nadzorczej, a także zapoznawała się z innymi sprawami przedstawianymi przez Zarząd.

Istotne kwestie, którymi zajmowała się Rada Nadzorcza w 2013 roku:

1. Systematyczna ocena sytuacji finansowo – ekonomicznej Spółki i Grupy PZU, pozycji rynkowej oraz głównych inicjatyw strategicznych i zamierzeń na 2013 r.
2. Bieżące monitorowanie wykonania planu finansowego PZU SA na 2013 r.
3. Bieżące monitorowanie tworzenia planu finansowego PZU SA i Grupy PZU na rok 2014 oraz jego zatwierdzenie.
4. Ocena sprawozdania finansowego PZU SA za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 r. i rekomendacja Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu PZU SA jego zatwierdzenia.
5. Ocena sprawozdania Zarządu z działalności PZU SA w 2012 r. i rekomendacja Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu PZU SA jego zatwierdzenia.
6. Ocena wniosku Zarządu w sprawie podziału zysku netto PZU SA za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 r. i rekomendacja Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu PZU SA jego zatwierdzenia.
7. Ocena skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PZU SA za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 r. i rekomendacja Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu PZU SA jego zatwierdzenia.
8. Ocena sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej PZU SA w 2012 r. i rekomendacja Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu PZU SA jego zatwierdzenia.
9. Rekomendacja Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu PZU SA udzielenia absolutorium Członkom Zarządu PZU SA z wykonywania obowiązków w Zarządzie w 2012 r.
10. Przyjęcie Sprawozdania Rady Nadzorczej z oceny sprawozdania finansowego PZU SA za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 r. i sprawozdania Zarządu z działalności PZU SA w 2012 r. oraz wniosku Zarządu Spółki w sprawie podziału zysku.
11. Przyjęcie sprawozdania Rady Nadzorczej PZU SA z działalności Rady Nadzorczej PZU SA jako organu Spółki w 2012 r.
12. Zatwierdzenie wieloletniego planu rozwoju i funkcjonowania Spółki.
13. Powołanie, na wniosek Prezesa Zarządu Spółki, nowych Członków Zarządu PZU SA.
14. Ustalenie zasad wynagradzania i wynagrodzeń dla Prezesa Zarządu PZU SA oraz członków Zarządu PZU SA.
15. Akceptacja projektów umów o pracę dla Prezesa Zarządu PZU SA oraz członków Zarządu PZU SA.
16. Akceptacja wysokości wynagrodzenia miesięcznego zasadniczego oraz maksymalnego wskaźnika nagrody rocznej dla Prezesa Zarządu i członków Zarządu PZU SA.
17. Akceptacja zasad etyki członków Zarządu PZU SA.

18. Przyznanie premii rocznych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 r. oraz nagród specjalnych dla Prezesa i członków Zarządu PZU SA.
19. Rozpoczęcie prac związanych z wyborem podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych. Z uwagi na zapisy ustawy o działalności ubezpieczeniowej od 2014 r. nastąpiła konieczność zmiany audytora. W związku z powyższym Rada Nadzorcza PZU SA rozpoczęła prace związane z wyborem podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych w celu przeprowadzenia w szczególności badania rocznego sprawozdania finansowego PZU SA i rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy PZU oraz przeglądu śródrocznego jednostkowego sprawozdania finansowego PZU SA oraz śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy PZU. Rada Nadzorcza wypracowała kryteria wyboru biegłego rewidenta oraz harmonogram prac w przedmiotowym zakresie.
20. Bieżące monitorowanie realizacji projektów strategicznych, ze szczególnym uwzględnieniem projektu Everest.
21. Bieżące monitorowanie ryzyk.
22. Bieżące monitorowanie działalności inwestycyjnej.
23. Bieżące monitorowanie statusu prac związanych z wdrożeniem docelowego modelu operacyjnego wraz z docelowym systemem polisowym PZU SA.
24. Dyskusja na temat polityki zarządzania kapitałem Grupy PZU oraz zatwierdzenie polityki kapitałowej i dywidendowej Grupy PZU na lata 2013-2015.
25. Udzielenie zgody na wypłatę zaliczki na poczet dywidendy przewidywanej na koniec roku obrotowego 2013.
26. Dyskusja na temat prowadzonych projektów M&A.
27. Omówienie wyników działalności lokacyjnej PZU SA za 2012 rok oraz 5 miesięcy 2013 r.
28. Zatwierdzenie Regulaminu Zarządu PZU SA.
29. Aktualizacja zasad lokowania środków finansowych w akcje i udziały przez PZU SA.
30. Dyskusja na temat oceny BION.
31. Przyjęcie regulaminów: Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń Rady Nadzorczej PZU SA oraz Komitetu Strategii Rady Nadzorczej PZU SA.
32. Bieżące monitorowanie działalności Komitetu Audytu Rady Nadzorczej PZU SA, Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń Rady Nadzorczej PZU SA oraz Komitetu Strategii Rady Nadzorczej PZU SA.

Rada Nadzorcza, w celu prawidłowego wykonywania czynności nadzorczych w Spółce, powołała komitety o charakterze doradczym i opiniodawczym. W 2013 roku, w ramach Rady Nadzorczej PZU SA funkcjonowały trzy Komitety:

- Komitet Audytu,
- Komitet Nominacji i Wynagrodzeń,
- Komitet Strategii.

Komitet Audytu

Komitet Audytu został powołany uchwałą Rady Nadzorczej PZU SA w dniu 3 czerwca 2008 r. w celu zwiększenia efektywności wykonywania przez Radę Nadzorczą czynności nadzorczych w zakresie monitorowania procesu sprawozdawczości finansowej Spółki, czynności rewizji finansowej w Spółce oraz efektywności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego i systemu zarządzania ryzykiem w Spółce. Ponadto, zakres działania Komitetu Audytu może obejmować inne sprawy zlecone przez Radę Nadzorczą Spółki.

W skład Komitetu wchodzi trzech członków, w tym co najmniej jeden członek niezależny posiadający kwalifikacje w dziedzinie rachunkowości lub rewizji finansowej. Szczegółowe zadania oraz zasady powoływania

i funkcjonowania Komitetu Audytu określają Regulamin Rady Nadzorczej PZU SA, Regulamin Komitetu Audytu Rady Nadzorczej PZU SA oraz uchwała Rady Nadzorczej, która przy wyborze członków Komitetu Audytu bierze pod uwagę kompetencje i doświadczenie kandydatów w zakresie spraw powierzonych temu Komitetowi.

W 2013 roku Komitet Audytu Rady Nadzorczej PZU SA funkcjonował w następującym składzie:

- Dariusz Filar – Przewodniczący Komitetu,
- Dariusz Daniluk – Członek Komitetu,
- Tomasz Zganiacz – Członek Komitetu.

Dariusz Filar został wskazany przez Radę Nadzorczą jako Członek niezależny, posiadający kwalifikacje w dziedzinie rachunkowości lub rewizji finansowej w rozumieniu art. 86 ust. 4 ustawy z dnia 7 maja 2009 roku o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2009 roku, Nr 77, poz. 649).

Decyzje Komitetu Audytu podejmowane były w formie uchwał, które przekazywane były każdorazowo Radzie Nadzorczej Spółki. Sprawozdanie Komitetu Audytu Rady Nadzorczej PZU SA z działalności w 2013 roku stanowi załącznik nr 3 do niniejszego sprawozdania.

Komitet Nominacji i Wynagrodzeń

Zgodnie ze Statutem PZU SA od momentu wprowadzenia akcji Spółki do obrotu na rynku regulowanym w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, Rada Nadzorcza mogła powołać Komitet Nominacji i Wynagrodzeń, który został powołany w dniu 12 maja 2010 r. Komitet Nominacji i Wynagrodzeń ma charakter doradczy i opiniodawczy wobec Rady Nadzorczej w zakresie kształtowania struktury zarządczej, w tym kwestii rozwiązań organizacyjnych, zasad wynagradzania i wynagrodzeń oraz doboru kadry o odpowiednich kwalifikacjach.

W 2013 roku Komitet Nominacji i Wynagrodzeń Rady Nadzorczej PZU SA funkcjonował w następującym składzie:

- Zbigniew Cwiąkalski – Przewodniczący Komitetu,
- Zbigniew Derdziuk – Członek Komitetu,
- Dariusz Filar – Członek Komitetu,
- Maciej Piotrowski – Członek Komitetu,
- Tomasz Zganiacz – Członek Komitetu.

Decyzje Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń Rady Nadzorczej PZU SA podejmowane były w formie opinii i rekomendacji, które przekazywane były każdorazowo Radzie Nadzorczej Spółki.

Zgodnie z postanowieniami Statutu, Komitet ulega rozwiązaniu z dniem powołania pięciu członków Rady Nadzorczej w drodze głosowania grupami, a jego uprawnienia przejmuje wówczas Rada Nadzorcza w pełnym składzie.

Komitet Strategii

Zadaniem Komitetu Strategii jest opiniowanie wszelkich dokumentów o charakterze strategicznym przedkładanych Radzie Nadzorczej przez Zarząd PZU SA (w szczególności strategii rozwoju Spółki) oraz przedstawianie Radzie Nadzorczej rekomendacji w zakresie planowanych inwestycji mających istotny wpływ na aktywa Spółki.

W 2013 roku Komitet Strategii Rady Nadzorczej PZU SA funkcjonował w następującym składzie:

- Waldemar Maj – Przewodniczący Komitetu,
- Zbigniew Derdziuk – Członek Komitetu,
- Alojzy Nowak – Członek Komitetu,
- Maciej Piotrowski – Członek Komitetu.

W 2013 roku decyzje Komitetu Strategii Rady Nadzorczej PZU SA podejmowane były w formie opinii i rekomendacji, które przekazywane były każdorazowo Radzie Nadzorczej Spółki.

IV. Informacja o wykonaniu uchwał Walnego Zgromadzenia PZU SA

Rada Nadzorcza stwierdza, iż w 2013 roku nie została zobligowana do realizacji jakichkolwiek działań wynikających z uchwał Walnego Zgromadzenia PZU SA.

V. Wykonanie obowiązków sprawozdawczych oraz informacyjnych

Rada Nadzorcza PZU SA stwierdza, że wszelkie obowiązki sprawozdawcze oraz informacyjne nałożone przepisami prawa na Radę Nadzorczą były realizowane w 2013 roku terminowo.

VI. Zwięzła ocena sytuacji Spółki wraz z oceną systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem istotnym dla Spółki

Wyniki finansowe według Polskich Standardów Rachunkowości osiągnięte przez PZU SA w ostatnich latach stawiają go w gronie najbardziej dochodowych instytucji finansowych w kraju. Jednocześnie przekładają się na wysokie wskaźniki efektywności działania. W 2013 roku stopa zwrotu z kapitału wyniosła 39,7%. W ostatnich latach systematycznie obniżała się także szkodowość portfela ubezpieczeń. W 2013 roku wskaźnik mieszany (COR) dla ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych obniżył się do poziomu 87,3%.

PZU SA przestrzega wszystkich norm bezpieczeństwa działalności nakładanych przez ustawę o działalności ubezpieczeniowej i Komisję Nadzoru Finansowego (KNF). Na dzień 31 grudnia 2013 r. kapitały własne wyniosły 12.259,8 mln zł. Wskaźnik pokrycia marginesu wypłacalności środkami własnymi w PZU SA znacznie przekraczał średni wskaźnik dla sektora ubezpieczeniowego.

Agencja ratingowa S&P w komunikacie z dnia 25 marca 2014 r. potwierdziła pozycję ratingową PZU SA na poziomie „A” z perspektywą stabilną (outlook stable). Oznacza to, że PZU SA znajduje się w dobrej sytuacji finansowej i spełnia wszystkie kryteria bezpieczeństwa nakładane na niego przez ustawę o działalności ubezpieczeniowej i KNF. Stabilna perspektywa ratingowa PZU SA potwierdza, że spółka posiada mocną pozycję biznesową, dysponuje wysokim poziomem kapitałów własnych oraz pozostaje konkurencyjnym podmiotem na rynku ubezpieczeniowym.

W 2013 roku PZU SA osiągnął zysk netto w kwocie 5.106,3 mln zł w porównaniu do 2.580,7 mln zł w roku 2012, (przyrost o 97,9%). Nie uwzględniając dywidendy otrzymanej od PZU Życie SA zysk netto PZU SA wyniósł 1.263,4 mln zł. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych PZU SA ukształtował się na poziomie 1.061,9 mln zł wobec 640,1 mln zł w poprzednim roku (wzrost o 65,9%).

Głównym elementem aktywów były lokaty. Wynosiły one łącznie 27.609,4 mln zł i były wyższe o 0,1% w porównaniu do stanu na koniec poprzedniego roku. Przedstawały one 91,6% sumy bilansowej, wobec 92,2% na koniec 2012 roku. Na koniec 2013 roku głównym składnikiem pasywów PZU SA były rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe. Osiągnęły one wartość 15.912,9 mln zł, co stanowiło 52,8% pasywów. Ich udział w bilansie wzrósł w ciągu roku o 2,9 p.p.

Główne czynniki wpływające na wyniki finansowe PZU SA w 2013 roku to:

- Spadek o 2,1% składki przypisanej brutto z ubezpieczeń bezpośrednich i pośrednich, która wyniosła 8.273,9,5 mln zł w stosunku do 8.453,5 mln zł w roku 2012. Po uwzględnieniu udziału reasekuratorów i zmiany stanu rezerw składki, składka zarobiona netto wyniosła 8 108,0 mln zł i była o 2,0% niższa niż w 2012 roku.
- Spadek odszkodowań i wypłaconych świadczeń. Ukształtowały się one na poziomie 5.047,1 mln zł, co oznacza że spadły o 7,8% w porównaniu z 2012 rokiem. W 2012 roku na skutek jednorazowej zmiany stóp technicznych znacznie wzrosły rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe. Łączny ujemny wpływ tej operacji na wynik brutto PZU SA w 2012 roku wyniósł 234,2 mln zł. Niższy poziom szkód zgłoszonych przyczynił się do zanotowania najniższego od lat wskaźnika mieszanego na poziomie 87,3%.

- Wyższy wynik netto z działalności inwestycyjnej, głównie w rezultacie wyższej dywidendy od PZU Życie SA o 2 665,4 mln zł częściowo skompensowany spadkiem cen skarbowych papierów dłużnych, wynik netto na działalności inwestycyjnej wyniósł 4.633,3 mln zł, tj. był o 87,4% wyższy niż w 2012 roku, w którym ceny papierów dłużnych osiągały wysokie poziomy.
- Utrzymanie dyscypliny kosztowej w zakresie kosztów akwizycji bez prowizji reasekuracyjnej (tj. bez efektu zawartej ugody z reasekuratorem Zielona Karta) i administracji. Łącznie wyniosły one 2.104,5 mln zł i były niższe o 2,1% w stosunku do 2012 roku.
- Wyższe prowizje reasekuracyjne na skutek zawarcia ugody z reasekuratorem w zakresie ubezpieczenia Zielona Karta i ujęcia jednorazowego dochodu w wysokości 73,3 mln zł (łącznie pozytywny wpływ na wynik brutto 53,2 mln zł).

PZU SA zadebiutował na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie w dniu 12 maja 2010 r. Spółka należy do największych, pod względem kapitalizacji, spółek notowanych na warszawskiej giełdzie i od momentu swego debiutu wchodzi w skład indeksu WIG20. PZU SA został także włączony w skład następujących indeksów: RESPECT Index oraz WIGdiv, a także do indeksu zrównoważonego rozwoju CEERIUS (CEE Responsible Investment Universe). CEERIUS jest indeksem Giełdy Papierów Wartościowych w Wiedniu dla spółek z regionu Europy Środkowo-Wschodniej (CEE). Tworzą go spółki spełniające jakościowe kryteria w obszarze aspektów społecznych i ekologicznych.

W 2013 roku kurs akcji PZU SA, w momencie zamknięcia sesji na GPW, wahał się w przedziale od 385,00 zł (zanotowany w dniu 5 maja) do 477,90 zł (na sesji w dniu 6 listopada). Od połowy marca 2013 roku, tj. od czasu publikacji wyników PZU SA za cały 2012 rok, akcje PZU SA radziły sobie znacznie lepiej niż akcje pozostałych spółek z warszawskiej giełdy określanymi mianem *blue chips*. Trend ten utrzymał się do końca 2013 roku. Kurs zamknięcia akcji PZU na ostatniej sesji giełdowej w 2013 roku wyniósł 448,95 zł, co w porównaniu z ceną w ostatnim dniu grudnia 2012 roku 437,00 zł oznacza wzrost o 2,7%. W tym samym czasie indeks największych spółek WIG20 stracił 7,1% a indeks szerokiego rynku WIG zyskał 8,1%.

W 2013 roku średnia cena rynkowa akcji PZU SA wyniosła 432,19 zł i była wyższa o 86,17 zł niż w 2012 roku.

W 2013 roku istotny wpływ na kształtowanie się kursu akcji PZU SA miały m.in. zmienne zachowania inwestorów na globalnych rynkach finansowych, bardzo dobre wyniki finansowe oraz znajdująca swe odzwierciedlenie w wycenach i rekomendacjach analityków akcji rynku kapitałowego atrakcyjna polityka dywidendowa przyjęta przez Zarząd Spółki.

Akcje PZU SA są płynne. Na koniec 2012 roku w obrocie znajdowało się 65% akcji. Średnie dzienne obroty akcjami PZU SA w 2013 roku wyniosły 188.219 szt., przy czym najwyższy ich poziom (787.905 szt.) zanotowano w dniu 13 marca 2013 roku. Na koniec 2013 roku wartość rynkowa PZU SA wynosiła 38.768 mln zł. Relacja Cena/Wartość Księgowa ukształtowała się na poziomie 3,16, co oznacza, że PZU SA należał do jednej z najlepiej wycenianych spółek z sektora finansowego notowanych na GPW.

W 2013 roku rekomendacje dla akcji PZU SA wydawało 22 krajowych i zagranicznych instytucji finansowych. Łącznie analitycy sell side wydali 50 rekomendacji. Przeważały rekomendacje „Neutralnie” i „Trzymaj” (około 40% z wszystkich wydanych rekomendacji). Mediana cen docelowych z aktualnych na koniec 2013 roku rekomendacji wyniosła 445 zł i była wyższa o 5% w stosunku do ceny z początku roku, podczas gdy maksymalna cena docelowa wyniosła 520 zł i była wyższa o 16%.

Ważnym wydarzeniem w 2013 roku dla realizacji przyjętej strategii rozwoju PZU SA na lata 2012-2014, było pilotażowe wdrożenie nowego systemu informatycznego dla produktów majątkowych. Zakończenie tego projektu – któremu nadano znamienne nazwę Everest – pozwoli na transformację biznesowo-technologiczną PZU i stworzy warunki do właściwego zarządzania relacjami z klientami.

Plany PZU SA na 2014 rok uwzględniają przewidywane umiarkowane przyspieszenie tempa wzrostu w polskiej gospodarce, możliwość utrzymywania się zawirowań na globalnych rynkach finansowych, jak i konieczność wypełnienia w średniookresowej perspektywie nowych wymogów w zakresie wypłacalności. Działając w niepewnym i zmiennym otoczeniu, w realizacji swej strategii PZU zamierza wykorzystać swoje mocne strony w postaci wielomilionowej bazy klientów, wysokich kapitałów, kwalifikacji pracowników oraz mocnej, odświeżonej marki. Zorientowanie na klienta oraz wysoka efektywność operacyjna pozwolą na utrzymanie pozycji lidera,

a Grupa PZU pozostanie największą i najbardziej rentowną firmą ubezpieczeniową w Europie Środkowo-Wschodniej.

W 2013 r. w Spółce funkcjonował system kontroli wewnętrznej dostosowany do skali działalności i struktury organizacyjnej, który miał na celu zapewnienie skuteczności i efektywności działania organizacji, rzetelności sprawozdawczości finansowej oraz zgodności działania PZU SA z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

System kontroli wewnętrznej w PZU SA obejmuje nadzór, ogół procedur, struktur organizacyjnych, rozwiązań zaimplementowanych w systemach informatycznych oraz inne mechanizmy kontrolne przyczyniające się do realizacji celów Spółki oraz zapewnienia bezpieczeństwa i stabilności jej funkcjonowania, realizowane w celu racjonalnego zapewnienia:

- efektywności i skuteczności działalności operacyjnej;
- rzetelności informacji przekazywanej wewnątrz i na zewnątrz Spółki, w szczególności dotyczących sprawozdań finansowych;
- adekwatności i efektywności kontroli ryzyk (działania kontrolne powinny być proporcjonalne do poziomu ryzyka związanego z działalnością i procesów poddawanych kontroli);
- odpowiedzialnego i transparentnego zarządzania Spółką;
- zgodności działań z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz przyjętymi przez Spółkę standardami postępowania.

Nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej w Spółce obejmuje:

- nadzór sprawowany przez Radę Nadzorczą;
- działalność Zarządu Spółki polegającą, m.in. na ustanowieniu adekwatnego i efektywnego systemu kontroli wewnętrznej oraz okresowej ocenie funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej;
- nadzór sprawowany przez kierujących pionami funkcjonalnymi, jednostkami specjalistycznymi i komórkami organizacyjnymi w Centrali;
- nadzór sprawowany przez kierujących komórkami organizacyjnymi w stosunku do bezpośrednio podległych im jednostek organizacyjnych funkcjonujących poza pionami funkcjonalnymi.

Istotną rolę w tym systemie odgrywa Komitet Audytu Rady Nadzorczej PZU SA. Ma on charakter doradczy i opiniodawczy wobec Rady Nadzorczej i został powołany w celu zwiększenia efektywności wykonywania przez Radę Nadzorczą czynności nadzorczych w zakresie monitorowania procesu sprawozdawczości finansowej Spółki, czynności rewizji finansowej w Spółce oraz efektywności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego i systemu zarządzania ryzykiem.

Kierujący pionem/jednostką/komórką organizacyjną ponosi odpowiedzialność za wdrożenie skutecznego systemu kontroli wewnętrznej w nadzorowanym obszarze działalności Spółki, w szczególności za zaprojektowanie i efektywne funkcjonowanie działań kontrolnych jako integralnych składników realizowanych procesów. System kontroli wewnętrznej oraz system zarządzania ryzykiem podlegają ocenie, m.in. przez audyt wewnętrzny, który funkcjonuje w warunkach zapewniających obiektywizm i niezależność. Zarządzający audytem wewnętrznym podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu i ma uprawnienia do bezpośredniego kontaktowania się z Przewodniczącym Rady Nadzorczej i Przewodniczącym Komitetu Audytu, w szczególności w sprawach dotyczących wyników audytów. Stosowany jest system podwójnego raportowania o wynikach podejmowanych działań do Zarządu i Komitetu Audytu Rady Nadzorczej. Akceptacja projektu planu audytu i ewentualna jego zmiana wymaga uprzedniej pozytywnej opinii Komitetu Audytu Rady Nadzorczej. Wybór, powołanie lub odwołanie zarządzającego audytem w PZU SA wymaga opinii Komitetu Audytu. Ponadto w PZU SA audyt wewnętrzny jest niezależny od funkcji operacyjnych.

Realizacja audytów w PZU SA w 2013 r. prowadzona była w oparciu o pozytywnie zaopiniowany przez Komitet Audytu Rady Nadzorczej, a następnie przyjęty uchwałą Zarządu PZU SA, roczny Plan audytu, przygotowany na podstawie oceny ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działalności Spółki.

Wyniki audytów, wydane rekomendacje i zalecenia oraz ich realizacja (objęta efektywnym procesem monitorowania przez Biuro Audytu Wewnętrznego (BAW)) są na bieżąco przedstawiane Zarządowi Spółki oraz okresowo (kwartalnie) Komitetowi Audytu Rady Nadzorczej. BAW opracowało roczne sprawozdanie z działalności w 2013 r., zawierające informacje na temat wykonania planu audytu i innych zadań realizowanych przez BAW, ocenę systemu kontroli wewnętrznej oraz systemu zarządzania ryzykiem.

W 2013 r. BAW kontynuował realizację Strategii audytu wewnętrznego na lata 2012-2014. Najistotniejsze założenia Strategii to w szczególności: przygotowanie funkcji audytu wewnętrznego do wymogów stawianych przez Dyrektywę Solwency II, rozwój audytu w Grupie PZU, wzmocnienie kontroli jednostek terenowych oraz budowa audytu partnerskiego. Informacja nt. stanu realizacji Strategii jest okresowo przedkładana przez BAW Zarządowi Spółki i Komitetowi Audytu Rady Nadzorczej – nie jest identyfikowane ryzyko opóźnień, do końca 2013 r. zrealizowano ok. 70% zaplanowanych do realizacji zadań.

W ramach spółek Grupy PZU rozszerzono zakres przedmiotowy obowiązującego Porozumienia o system zgodności oraz system zarządzania bezpieczeństwem - zawarte zostało „Porozumienie o współpracy w zakresie organizacji i funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego, systemu zarządzania ryzykiem, systemu zgodności oraz systemu zarządzania bezpieczeństwem w Grupie PZU”, umożliwiające budowę jednolitych standardów oraz wymianę informacji w kolejnych obszarach funkcjonowania Spółek Grupy PZU. Podobnie jak w poprzednich latach, w oparciu o ww. porozumienie audyt wewnętrzny pozyskuje informacje ze spółek zależnych PZU SA dotyczące adekwatności i efektywności zaimplementowanych w nich systemów zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej - wszystkie Spółki będące stronami ww. porozumienia potwierdziły adekwatność oraz efektywność zaimplementowanych systemów. W istotnych spółkach Grupy PZU wprowadzone zostały kluczowe rozwiązania metodologiczne BAW (z uwzględnieniem uwarunkowań formalno-prawnych i specyfiki tych Spółek) oraz wzmocniono w nich funkcję audytu wewnętrznego poprzez dedykowanie dodatkowych zasobów kadrowych.

W ramach realizacji porozumień o współpracy w zakresie organizacji i funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej oraz systemu zarządzania ryzykiem w Grupie PZU, zawartych w 2012 r. z PZU Litwa oraz z PZU Ukraina, kontynuowano prace w celu ujednoczenia standardów metodologicznych w spółkach zagranicznych – w 2013 r. wdrożone zostały w tych spółkach kluczowe regulacje z zakresu organizacji i funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej.

W 2013 r. zaktualizowany został Regulamin Audytu Wewnętrznego w PZU SA. W zmienionym Regulaminie, m.in. uwzględniono funkcjonującą w Spółce praktykę w zakresie relacji Komitetu Audytu Rady Nadzorczej PZU SA i audytu wewnętrznego, dotyczącą opiniowania przez Komitet Audytu projektu rocznego planu audytu i zmian w planie oraz możliwości zlecenia przez Komitet Audytu realizacji doraźnych zadań audytowych.

W 2013 r. w Spółce funkcjonował system zarządzania ryzykiem, dostosowany do skali działalności i struktury organizacyjnej. System zarządzania ryzykiem został oparty na trzech elementach:

- 1) strukturze organizacyjnej – obejmującej podział kompetencji i zadań realizowanych przez poszczególne jednostki i komórki organizacyjne w procesie zarządzania ryzykiem;
- 2) metodach identyfikacji, pomiaru, oceny, monitorowania i raportowania ryzyka;
- 3) podejmowaniu działań przy wykorzystaniu technik zabezpieczenia i transferu ryzyka w celu dostosowania profilu ryzyka i apetytu na ryzyko do planów strategicznych Spółki.

Struktura zarządzania ryzykiem oparta jest na czterech poziomach kompetencyjnych. Pierwsze trzy poziomy obejmują:

- Radę Nadzorczą, która sprawuje nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem oraz dokonuje jego oceny w ramach kompetencji określonych w Statucie Spółki i Regulaminie Rady Nadzorczej;
- Zarząd, który organizuje i zapewnia działanie systemu zarządzania ryzykiem poprzez uchwalanie strategii, polityk, wyznaczenie apetytu na ryzyko, określenie profilu ryzyka i określenie tolerancji na poszczególne kategorie ryzyk;
- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Komitet Ryzyka Kredytowego, które podejmują decyzje dotyczące ograniczania poziomu poszczególnych ryzyk do ram wyznaczonych przez apetyt na ryzyko.

Komitety przyjmują procedury i metodyki związane z ograniczaniem poszczególnych ryzyk, a także akceptują limity ograniczające poszczególne rodzaje ryzyk;

Czwarty poziom dotyczy poziomu operacyjnego, w którym zadania związane z procesem zarządzania ryzykiem podzielone są pomiędzy trzy linie obrony:

- 1) pierwsza – obejmuje bieżące zarządzanie ryzykiem na poziomie jednostek i komórek organizacyjnych oraz podejmowanie decyzji w ramach procesu zarządzania ryzykiem. Kadra zarządzająca odpowiada za wdrożenie skutecznego systemu zarządzania ryzykiem w nadzorowanym obszarze działalności Spółki, w szczególności za zaprojektowanie i efektywne funkcjonowanie działań identyfikujących i monitorujących jako integralnych składników realizowanych procesów, zapewniających właściwą reakcję na występujące ryzyka,
- 2) druga – obejmuje zarządzanie ryzykiem poprzez wyspecjalizowane komórki zajmujące się identyfikacją, monitorowaniem i raportowaniem o ryzyku oraz kontrolą ograniczeń. W ramach drugiej linii obrony szczególną rolę w procesie pełnią: Biuro Ryzyka, Biuro Planowania i Kontrolingu, Biuro Aktuariale, Biuro Reasekuracji, Biuro Prawne, Biuro Compliance, Biuro Bezpieczeństwa, Biuro Zarządzania Kadrami oraz Pion Technologii,
- 3) trzecia – obejmuje audyt wewnętrzny, który przeprowadza niezależne audyty elementów systemu zarządzania ryzykiem oraz czynności kontrolnych wbudowanych w działalność Spółki. Funkcja ta realizowana jest przez Biuro Audytu Wewnętrznego.

Proces zarządzania ryzykiem składa się z następujących etapów: identyfikacja, pomiar i ocena, monitorowanie i kontrolowanie, raportowanie, działania zarządcze.

Podstawowe kategorie ryzyka zidentyfikowane w Spółce obejmują: ryzyko rynkowe, ryzyko kredytowe, ryzyko koncentracji, ryzyko ubezpieczeniowe, ryzyko operacyjne oraz ryzyko braku zgodności. Każde ryzyko uznane za istotne podlega pomiarowi obejmującemu definiowanie miar ryzyka adekwatnego do rodzaju i dostępności danych oraz ilościową kwantyfikację ryzyka za pomocą ustalonych miar lub ocenie eksperckiej uwzględnianej w pomiarze ryzyka całkowitego. W ramach procesów zarządzania ryzykiem dostarczane są raporty na adekwatnych do rodzaju i istotności ryzyka poziomach decyzyjnych. W szczególności, zgodnie z obowiązującymi zasadami, raporty przekazywane są do Rady Nadzorczej, Zarządu Spółki oraz Komitetu Ryzyka Kredytowego i Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami. Działania zarządcze dotyczące poszczególnych kategorii ryzyka określone są w regulacjach wewnętrznych lub przyjętych standardach zarządzania dotyczących tych ryzyk. W zależności od rodzaju i charakterystyki ryzyka działania te mogą obejmować w szczególności: unikanie ryzyka, transfer ryzyka, ograniczanie ryzyka, akceptacja poziomu ryzyka oraz narzędzia wspierające te działania, tj. limity, program reasekuracyjny.

W ramach realizacji Porozumień, o których mowa w części dotyczącej oceny systemu kontroli wewnętrznej, Biuro Ryzyka kontynuuje prace nad ujednoczeniem zasad systemowego zarządzania ryzykiem w spółkach z Grupy PZU, wdraża proces wymiany informacji z PZU Litwa i PZU Ukraina w zakresie zarządzania ryzykiem. Dokonano analizy rozwiązań przyjętych w PZU Litwa oraz PZU Ukraina w ramach zarządzania poszczególnymi typami ryzyka. Spółkom zagranicznym przekazano zestaw informacji, wskazówek oraz wzorców proceduralnych celem ich odpowiedniego zastosowania. Planowane jest rozwijanie współpracy w celu zapewnienia wdrożenia spójnych rozwiązań zarządczych, w tym standaryzacji raportowania dla potrzeb skonsolidowanej sprawozdawczości właścicielskiej.

W ocenie Rady Nadzorczej PZU SA systemy zarządzania ryzykiem oraz kontroli wewnętrznej w PZU SA funkcjonowały w 2013 roku na poziomie zapewniającym bezpieczeństwo działalności Spółki. Zarząd właściwie identyfikował ryzyka związane z działalnością PZU SA, na bieżąco je monitorował oraz skutecznie nimi zarządzał.

Rada Nadzorcza PZU SA w sposób pozytywny ocenia współpracę z Zarządem Spółki w 2013 roku i rekomenduje Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu PZU SA udzielenie absolutorium z wykonania obowiązków w Zarządzie PZU SA w 2013 roku wszystkim członkom Zarządu PZU SA, tj.:

- 1) Andrzejowi Klesykowi, Prezesowi Zarządu w okresie od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r.,

- 2) Przemysławowi Dąbrowskiemu, Członkowi Zarządu w okresie od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r.,
- 3) Dariuszowi Krzewinie, Członkowi Zarządu w okresie od dnia 15 marca 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r.,
- 4) Bogusławowi Skuzie, Członkowi Zarządu w okresie od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r.,
- 5) Barbarze Smalskiej, Członkowi Zarządu w okresie od dnia 15 marca 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r.,
- 6) Tomaszowi Tarkowskiemu, Członkowi Zarządu w okresie od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r.,
- 7) Ryszardowi Trepczyńskiemu, Członkowi Zarządu w okresie od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r.

VII. Samoocena pracy Rady Nadzorczej PZU SA

Rada Nadzorcza PZU SA w sposób staranny i efektywny wypełniała swoje obowiązki, sprawując stały nadzór nad działalnością i rozwojem Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności oraz podejmując wszelkie czynności zgłaszane przez Zarząd PZU SA niezbędne do sprawnego prowadzenia działalności statutowej i realizacji celów strategicznych Spółki. Zakres, sposób działania oraz skład Rady Nadzorczej w 2013 roku był zgodny z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi Spółki oraz wymaganiami stawianymi spółkom publicznym, w szczególności określonymi w „Zasadach Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW”. Wszyscy członkowie Rady Nadzorczej PZU SA reprezentowali wysoki i niekwestionowany poziom przygotowania i doświadczenia zawodowego z zakresu prowadzenia i nadzorowania spółek prawa handlowego, co sprawia, że swoje kodeksowe i statutowe kompetencje wypełniali w sposób właściwy, gwarantujący odpowiedni nadzór nad Spółką. Każdy z członków Rady Nadzorczej dołożył należytej staranności oraz zaangażowania w wykonywanie swoich obowiązków w Radzie oraz kierował się w swoim postępowaniu interesem Spółki oraz niezależnością opinii i sądów. Zróżnicowany skład osobowy Rady Nadzorczej oraz interdyscyplinarna wiedza i umiejętności jej Członków pozwalały na wszechstronne badanie i opiniowanie przedstawianych tematów oraz szeroką reprezentację poglądów w zakresie oceny pracy Zarządu i funkcjonowania PZU SA jako spółki publicznej.

Rada Nadzorcza w sposób niezakłócony wypełniała swoje obowiązki oraz aktywnie wspierała Zarząd w realizacji najważniejszych zadań. Decyzje Rady Nadzorczej były nacechowane troską o dobro wszystkich akcjonariuszy. Mając powyższe na uwadze, Rada Nadzorcza jest przygotowana do wykonywania swoich ustawowych i statutowych kompetencji i wypełnia je w sposób właściwy, gwarantujący odpowiedni nadzór nad Spółką. W opinii Rady, działalność Rady Nadzorczej PZU SA w 2013 roku można ocenić jako prowadzoną efektywnie, zgodnie z najlepszymi praktykami rynkowymi.

Przewodniczący
Rady Nadzorczej PZU SA

Waldemar Maj